

Gruvgrupp mobiliserar motstånd mot brytning i Oviken

24 mars 2024 20:00

En gruvgrupp har skapats inom Naturskyddsföreningen i syfte att mobilisera motstånd mot gruvplanerna i Oviken. På agendan står kunskapsspridning, namninsamling och naturvärdesinventering. I veckan bjöd de in till föredrag i både Oviken och Östersund.



Anders Olsson

Text



– Välkomna. Det här är en motståndskväll.

Katja Kristoffersson från Naturskyddsföreningen hälsar publiken välkommen till Tingssalen i Gamla Tingshuset denna onsdagskväll. Omkring 40 personer har bänkat sig. På scenen ska Anders-Olof Öhlen, teknisk handläggare i Bergs kommun, berätta om gruvprocesser och miljöpåverkan. Därefter ska författaren och journalisten Arne Müller upp på scen.

På tisdagen var de på plats i Oviken vilket lockade drygt 60 personer till Orrgården. Samma lokal som i slutet av november fylldes av [upprörda gruvmotståndare](#) då Aura Energy bjöd in till samråd.





Gruvgruppens första aktion, protestmarschen inför samrådsmötet med Aura Energy, fick stor uppmärksamhet i media.

Bild: Anders Olsson

Katja Kristoffersson, Katarina Lundqvist, Jenny Persson och Urban Tirén från Jämtlands gruvgrupp vill sprida kunskap om farorna med gruvbrytning i alunskiffer och skapa opinion mot gruvplanerna i Oviken.

Bild: Anders Olsson

Denna gång är det Jämtlands gruvgrupp som bjudit in till ”Kunskapskväll om gruvor”. Gruppen bildades i fjol sensommar och har därefter vuxit från fem till 15 personer och blivit en del av Naturskyddsföreningen.

– Efter samrådsmötet såg vi behovet av att ha en stark organisation att luta oss mot. Dessutom en organisation som kan vara sakägare i de processer som väntar, säger Urban Tirén ur gruvgruppen.

Under hösten och vintern har gruppen odlat kontakter med andra motståndsgrupper runt om i landet, fördjupat sig i gruvnäringens regler och processer samt planerat hur de på bästa sätt kan göra sin röst hörd.

Första aktionen var den protestmarsch som föregick samrådsmötet i november, kunskapskvällarna den andra.

Jämtlands gruvgrupp består i dagsläget av 15 personer men vill gärna bli fler.

Bild: Anders Olsson

Fler opinionsbildande aktiviteter finns planerade. I juni ska man med hjälp av Naturskyddsföreningen inventera det aktuella gruvområdet efter höga naturvärden. Yttersta målet är att få stopp på såväl gruvplaner som projektering i Oviken. På nätet [samlas namn](#) för att få tillstånd ett förbud mot gruvbrytning i alunskiffer.

– Ju mer man läser på ju mer rädd blir man för mineralutvinning ur alunskiffer. Det är bland det värsta man kan hålla på att gräva i. Det finns inga exempel på säker utvinning av mineraler ur alunskiffer. Tvärtom endast nedslående exempel. Det är ett väldigt starkt argument, säger Urban Tirén.

På scen inleder Anders-Olof Öhlen med att Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari, för mindre än en månad sedan, beslutade om en [utredning för att avskaffa förbudet mot uranutvinning](#).

– Jag ser det som att risken för en gruva har ökat, säger han.

För någon vecka sedan blev det klart att [Bergslagen Metals AB](#) ägt av [kanadensiska District Metals](#) vill provborra efter metaller i ett nästan 30 000 hektar stort område från Hallenbygden i sydost till Ytterocke i nordväst.

– Ett enormt stort område. Väldigt anmärkningsvärt. Jag höll på att ramla av stolen då jag såg det här, säger Anders-Olof Öhlen.

Område Viken nr 4 är 27 844 hektar stort. Området är betydligt större än det område som prospekteras i Oviken.
Karta: SGU

Anders-Olof Öhlen med en karta över pågående undersökningar i området runt Storsjön.
Bild: Anders Olsson

Alunskiffer finns på flera håll i landet, ofta där det finns bördig åkermark såsom i Skåne, Närke och runt Storsjön.

– Hade vi inte haft den berggrund vi har hade det inte bott en kotte här. Så det är både en välsignelse och en förbannelse på samma gång.

Att bryta mineraler i alunskiffer på ett miljövänligt sätt är en omöjlig ekvation, slår Anders-Olof Öhlen fast. Läckage av oönskade ämnen är oundvikliga.

– Oviken är ett av de mest olämpliga områdena på jorden för en stor gruva. Vi måste vara rädda om vårt vatten. Rent och fint sötvatten borde vara värt sin vikt i guld. Därför kan vi inte tillåta storskalig gruvbrytning vid Storsjön.

Arne Müller håller kvällens andra föredrag. Han pekar ut det orealistiska i den gröna omställningen eftersom ny teknik är beroende av ändliga resurser såsom en rad metaller.

– Det är klart att vi måste göra teknologiska skiften. Men det måste kombineras med en ytterst effektiv hushållning, både av energi och ändliga resurser, säger han.

Arne Müller är frilansjournalist som bevakat utvecklingen inom den svenska gruvindustrin ur ett miljöperspektiv . Senaste boken heter Norrsken – drömmen om den gröna industrin.

Bild: Anders Olsson

Den efterföljande frågestunden kretsar kring miljölagstiftning, gruvprocesser och motståndskamp. Arne Müller får sista ordet:

– Vill man hindra ett gruvprojekt så har, under de senaste 20 åren, en sak varit framgångsrik. Det är kraftfulla kollektiva protester och opinionsarbete i kombination med klokt juridiskt agerande.



Anders Olsson

anders.olsson@op.se

063-161628

+ Följ

ÄMNEN I ARTIKELN

[Planerna på gruvbrytning i länet](#)

+ Följ

[Naturskyddsföreningen](#)

+ Följ

[Bergslagen Metals AB](#)

+ Följ

Nästa artikel under annonsen

